

đã hướng nghiệp vào đời cho tôi. Những dòng thơ tôi viết trên trang cảm ơn của luận án tiến sĩ đã nói lên tình cảm của tôi đối với thầy cô: “Ôn Thầy (12). Cha ngày xưa nuôi con đi học. Một nắng hai sương trên những luống cây. Trán tư lự, cha thường suy nghĩ. Phải dạy con mình như thế nào đây? Cha mất sớm, bom thù rung mặt đất. Cái chết giăng cha ra khỏi tay con. Mất cha lắng bao niềm ao ước. Vẫn lo cho con đến phút cuối cùng. Giặc giết cha, cha chưa kịp thấy. Tương lai con đi, sự nghiệp con làm. Cha có biết, luống cây cha bỏ dỡ. Cha ngã xuống rồi trao lại tay con. Trên luống cây này, đường cây con vững. Bồi có dáng thầy thay bóng cha xưa. Hiều mảnh đất máu đào cha nhuộm đỏ. Thôi thúc tim con học tập phút giờ ...”. Thầy Quyền hiện đã 76 tuổi, đang đào tạo trên đại học cho Trường Đại học Nông Lâm thành phố Hồ Chí Minh và nhiều Viện Trường khác. Tấm gương phúc hậu và tận tụy của Thầy luôn nhắc nhở tôi.

Nhân đạo

Khoa học xanh

Hãy vươn tới những vì sao

Thầy Norman Borlaug sống nhân đạo, làm nhà khoa học xanh và nêu gương tốt. Thầy là nhà nhân đạo, nhà nông học Mỹ cha đẻ của cuộc cách mạng xanh được tặng giải Nobel và Tổng thống Mỹ trao tặng huân chương cao quý nhất của nước Mỹ, thế giới tôn vinh là nhà bác học số một của nhân loại trong cuộc chiến chống nghèo đói. Thầy đã suốt đời nghiên cứu giảng dạy về chọn tạo và phát triển cây lương thực, góp phần cải thiện đời sống và nâng cao thu nhập cho hàng trăm triệu nông dân nghèo ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh. Thầy là người sáng lập Giải thưởng Lương thực Thế giới và tổ chức nhiều hoạt động thiết thực thấp sáng niềm tin yêu cuộc sống. Tôi được Thầy ghé thăm gần trọn buổi chiều tại phòng riêng ở CIMMYT, Mexico ngày 29.8.1988. Thầy đã một mình ghé thăm người trò nhỏ duy nhất của châu Á trong lớp học "Quản lý Trung tâm/ Trạm trại Nông nghiệp". Khi Thầy đến, tôi đang thấp nền trên giá sách trong phòng đề tưởng nhớ ngày cha mất. Biết cha tôi bị bom Mỹ giết hại tại làng nhỏ ở Quảng Bình của buổi chiều này hai mươi năm trước (1968) lúc tôi còn là học sinh trung học của Trường cấp Ba Bắc Quảng Trạch, Thầy bối rối xin lỗi và thật bất ngờ tôi đã có được một buổi chiều vô giá riêng tư bên Thầy. Lời Thầy dặn thật thấm thía: “Đời người tối thiểu phải ăn, kể đến là học tập, công việc, nhà ở, quần áo và chăm sóc sức khỏe. Quanh ta còn nhiều mảnh đời bất hạnh. Hiềm họa nghèo đói vẫn bùng phát bất cứ lúc nào. Hãy luôn nhớ điều đó”; “Hãy vươn tới những vì sao (13). Cho dù không chạm được vào nó, nhưng nếu cố gắng hết sức, ít ra, chúng ta cũng chạm được những hạt bụi của ngôi sao”; “Việc chính đời người chỉ ít thôi. Chuyên tâm đừng bận chuyện trời ơi. Phúc hậu suốt đời làm việc thiện. Di sản muôn năm tiếng để đời”. (14)

Nguyên Tổng Thư ký Ủy ban Lúa Gạo Quốc tế , FAO
Nguyên Tổng trưởng Bộ Canh Nông và Cải cách Điền địa (hai lần)
Nguyên Giám đốc Trường Cao Đẳng Nông Lâm Súc Sài Gòn
Trực tiếp giảng dạy, đào tạo nhiều khóa học viên
cao đẳng, đại học, biên soạn nhiều sách: ...

Cây Ăn Trái Cho Vùng Cao 2004,
Cây Ăn Trái Có Triển Vọng 1995 (ba lần tái bản),

Mía Đường 1972 (hai lần tái bản),

Nông Học Đại Cương 1967 (ba lần tái bản),

Cải Thiện Trồng Lúa 1965-66 (hai lần tái bản),

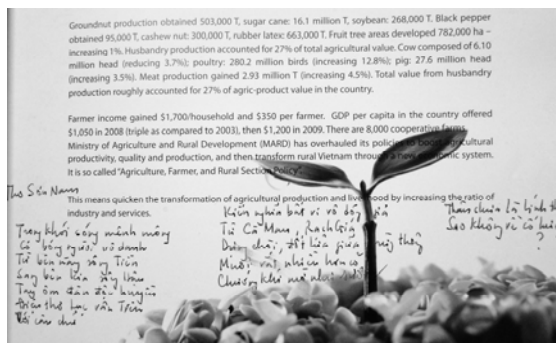
The Gift <http://tonthat-tonnu.blogspot.com/>

Thầy Tôn Thất Trình sống nhân cách, dạy từ xa và chăm viết sách. Giáo sư Tôn Thất Trình sinh ngày 27 tháng 9 năm 1931 ở huyện Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên (Huế), thuộc hoàng tộc nhà Nguyễn Phước, hiện hưu trí tại Irvine, California, Hoa Kỳ đã có nhiều đóng góp thiết thực, hiệu quả cho nông nghiệp, giáo dục, kinh tế Việt Nam. Thầy làm giám đốc Trường Cao Đẳng Nông Lâm Súc Sài Gòn theo bổ nhiệm của GS. Phạm Hoàng Hộ, tổng trưởng giáo dục đương thời chỉ sau bác sỹ Đặng Quan Điện vài tháng. Giáo sư Tôn Thất Trình đã hai lần làm Tổng Trưởng Bộ Canh Nông và Cải Cách Điền Địa năm 1967 và 1973, nguyên chánh chuyên viên, tổng thư ký Ủy Ban Lúa Gạo Quốc Tế của FAO (Rome). Thành tựu nổi bật của giáo sư trên lĩnh vực nông nghiệp bao gồm việc chỉ đạo phát triển đại trà năm 1967 - 1973 lúa Thần Nông (IR8...) nguồn gốc IRRI mang lại chuyển biến mới cho nghề lúa Việt Nam; Giáo sư trong những năm làm việc ở FAO đã giúp đỡ Bộ Nông nghiệp Việt Nam phát triển các giống lúa thuần thấp cây, ngăn ngừa nguồn gốc IRRI cho các tỉnh phía Bắc; giúp phát triển lúa lai, đẩy mạnh các chương trình cao su tiểu điền, mía, bông vải, đay, đậu phộng, dừa, chuối, nuôi cá bè ở Châu Đốc An Giang, nuôi tôm ở Bạc Liêu, Sóc Trăng, nuôi cá măng ở Bình Định, nuôi tôm càng xanh ở ruộng nước ngọt, trồng phi lao chống cát bay, trồng bạch đàn xen cây họ đậu phủ xanh đất trống đồi trọc, trồng lại thông hai lá, ba lá ở Huế và ở Đà Lạt, nuôi heo lai ba dòng nhiều nạc, nuôi dê sữa, bò sữa, trồng rau, hoa, cây cảnh. Trong lĩnh vực giáo dục, giáo sư đã trực tiếp giảng dạy, đào tạo nhiều khóa học viên cao đẳng, đại học, biên soạn nhiều sách. Giáo sư có nhiều kinh nghiệm và đóng góp trong lĩnh vực kinh tế đối ngoại và quan hệ quốc tế với Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản, Mỹ, Pháp...

Tôi học gián tiếp Thầy qua sách báo và internet. Giáo trình nông học sau ngày Việt Nam thống nhất thật thiếu thốn. Những sách Sinh lý Thực vật, Nông học Đại cương, Di truyền học, Khoa học Bệnh cây, Những cây thuốc và vị thuốc Việt Nam... do tập thể hoặc chuyên gia đầu ngành phía Bắc biên soạn thời đó hiếm và quý như vàng. Cái khó khác cho thầy trò chúng tôi là

thiếu kinh nghiệm thực tiễn của đồng ruộng phương Nam. Những bộ sách của thầy Trình như Cải Thiện Trồng Lúa 1965 - 66 (hai lần tái bản), Nông Học Đại Cương 1967 (ba lần tái bản), Mía Đường 1972 (hai lần tái bản), Cây Ăn Trái Có Triển Vọng 1995 (ba lần tái bản), Cây Ăn Trái Cho Vùng Cao 2004... cùng với sách của các thầy Nguyễn Hiến Lê, Trần Văn Giàu, Phạm Hoàng Hộ, Lương Định Của, Lê Văn Cẩn, Vũ Công Hậu, Vũ Tuyên Hoàng, Đường Hồng Dật, Nguyễn Văn Luật, Võ Tông Xuân, Mai Văn Quyền, Thái Công Tụng, Chu Phạm Ngọc Sơn, Phạm Thành Hồ ... đã bổ khuyết rất nhiều cho sự học hỏi và thực tế đồng ruộng của chúng tôi. Sau này khi đã ra nước ngoài, thầy Trình cũng viết rất nhiều những bài báo khoa học kỹ thuật, khuyến học trên các báo nước ngoài, báo Việt Nam và blog The Gift.

Điều tôi thâm phục Thầy là nhân cách kẻ sĩ vượt lên cái khó của hoàn cảnh để phụng sự đất nước. Lúa Thần Nông áp dụng ở miền Nam sớm hơn miền Bắc gần một thập kỷ. Sự giúp đỡ liên tục và hiệu quả của FAO sau ngày Việt Nam thống nhất có công lớn của thầy Trình và anh Nguyễn Văn Đạt làm chánh chuyên gia của FAO. Blog The Gift là nơi lưu trữ những "tâm tình" của giáo sư dành cho Việt Nam, đăng các bài chọn lọc của Thầy từ năm 2005 sau khi về hưu. Đa số các bài viết trên blog của giáo sư về Phát triển Nông nghiệp, Kinh Tế Việt Nam, Khoa học và Đời sống trong chiều hướng khuyến khích sự hiếu học của lớp trẻ. Nhân cách và tầm nhìn của Thầy đối với tương lai và vận mệnh của đất nước đã đưa đến những đóng góp hiệu quả của Thầy kết nối giữa quá khứ và hiện tại, tạo niềm tin tương lai, hòa giải và hòa hợp dân tộc.

GS. Bùi Chí Bửu

Thành tựu Nông nghiệp 2009 và Định hướng nghiên cứu (16)

Thầy, Bạn là lộc xuân của cuộc đời

Bill Clinton trong tác phẩm ‘Đời tôi’ (15) đã xác định năm việc chính quan trọng nhất của đời mình là muốn làm người tốt, có gia đình êm ấm, có bạn tốt, thành đạt trong cuộc sống và viết được một cuốn sách về đời. Ông đã giữ trên 30 năm cuốn sách mỏng “Làm thế nào để kiểm soát thời gian và cuộc sống của bạn” và nhớ rõ năm việc chính mà ông ước mơ từ lúc còn trẻ. Thầy quý bạn hiền là lộc xuân của cuộc đời. Tôi biết ơn mái trường thân yêu mà từ đó tôi đã vào đời để có được những cơ hội học và làm những điều hay lẽ phải.

Anh Bùi Chí Bửu tâm sự với tôi: Anh BỔNG (Bùi Bá BỔNG) và mình đều rất thích bài thơ này của Sơn Nam:

Trong khói sóng mênh mông
Có bóng người vô danh
Từ bên này sông Tiền
Qua bên kia sông Hậu
Tay ôm đàn độc huyền
Điệu thơ Lục Vân Tiên
Với câu chữ
Kiến nghĩa bất vi vô đồng giá
Từ Cà Mau Rạch Giá
Dựng chòi đốt lửa giữa rừng thiêng
Muối vắt nhiều hơn cỏ
Chướng khí mờ như sương
Thân chưa là lính thú
Sao không về cố hương ?

Anh Mai Thành Phụng vừa lo xong diễn đàn khuyến nông Sản xuất lúa theo GAP (17) tại Tiền Giang lại lặn lội đi Sóc Trăng ngay để kịp Hội thi và trình diễn máy thu hoạch lúa. Anh Lê Hùng Lân xắn trở cho giống lúa mới Nàng Hoa 9 và thương hiệu gạo Việt xuất khẩu. Anh Trần Văn Đạt vừa giúp ý kiến “Xây dựng thương hiệu cho lúa gạo Việt Nam” lại hỗ trợ ngay bài viết mới (18).

Trường Đại Học Nông Lâm Thủ Đức 2005 Nửa Thế kỷ Xây dựng và Phát triển (19) đến nay 2010 đã tròn 55 năm kỷ niệm ngày thành lập. Dưới mái trường thân yêu này, có biết bao nhà khoa học xanh, nhà giáo nghề nông vô danh đã thầm lặng gắn bó đời mình với nhà nông, sinh viên, ruộng đồng, giảng đường và phòng thí nghiệm. Thật xúc động và tự hào được góp phần giới thiệu một góc nhìn về sự dẫn thân và kinh nghiệm của họ...

Tài liệu dẫn

Hoàng Kim 2009 *Thấp đèn lên đi em! (1970)* <http://hoangkimlong.blogspot.com/2009/06/thap-en-len-i-em.html>

Tôn Thất Trình và chủ bút tonnubn@gmail.com . *The Gift*. <http://tonthat-tonnu.blogspot.com/>

Tôn Thất Trình 2010. *Hột nguyên vẹn*.

<http://tonthat-tonnu.blogspot.com/2010/08/hot-nguyen-ven.html>

Tôn Thất Trình 2010. *Nuôi cá biển Việt Nam* <http://tonthat-tonnu.blogspot.com/2010/08/nuoi-ca-bien-viet-nam.html>

- Hoàng Kim 2009. *Trường tôi và lòng yêu thương gửi lại của thầy Lưu Trọng Hiếu*.
<http://dayvahoc.blogspot.com/2009/05/truong-toi-va-long-thuong-yeu-gui-lai.html>
- Đàm Vĩnh Hưng tặng học bổng cho sinh viên <http://vtc.vn/151-203976/van-hoa/doi-song-van-nghe/dam-ving-hung-tang-hoc-bong-cho-sinh-vien.htm>
- Hoàng Kim 2010. *Linh Giang*.
http://hoangkimlong.blogspot.com/2010/04/linh-giang_09.html
- Hoàng Kim 2008 . Di cao thơ thầy Nguyễn Khoa Tĩnh: *Em ơi em can đảm bước chân lên!*
<http://my.opera.com/hoangkimvietnam/blog/em-oi-em-can-dam-b>
- Trần Đình Côn 1968. *Bài ca Trường cấp ba Bắc Quảng Trạch*. In trong Kỷ yếu Mái trường bên dòng sông Gianh trang 23.
- Văn Công Hùng 2007. *Người thường niên thả hoa trên dòng Thạch Hãn*. <http://vietbao.vn/Van-hoa/Nguoi-thuong-nien-tha-hoa-tren-dong-Thach-Han/70098849/181/>
- Hoàng Kim 2007. *Nghị lực* (1977). In trong Kỷ yếu Trồng trọt C Khóa 2 (1976-1981) Đại học Nông Lâm TP. HCM tr.50-51. <http://thovanhoangkim.blogspot.com/2008/09/ngh-lc.html>
- Hoàng Kim. *On Thầy* (1991) <http://hoangkimvietnam.wordpress.com/tri-tue-bac-thay/>
- Doanh Anh 2009. *Cha đẻ của cách mạng xanh: Hãy vươn tới những vì sao*. Mekong News.
<http://mekongnet.ru/index.php?mod=News&sid=11248>
- Hoàng Kim 2009. *Norman Borlaug di sản niềm tin và nghị lực*.
<http://foodcrops.blogspot.com/2009/09/nho-norman-borlaug.html>
- Bill Clinton 2007. *Đời tôi*. Nhà xuất bản Công an Nhân dân , TP Hồ Chí Minh. 1375 trang.
- Institute of Agricultural Sciences for Southern Vietnam (IAS) 2009 *Research Highlights. Commemorating 85 years since foundation*. 121 Nguyen Binh Khiem St. District1. Ho Chi Minh city, Vietnam. Tel: 84.8.38228371 Fax +84.8. 38297650 Email iasvn@vnn.vn, iasvn@iasvn.org Website <http://iasvn.org>
- Mai Thành Phụng, Phạm Văn Tình, Vũ Tiết Sơn 2010. Diễn đàn Khuyến nông @Nông nghiệp lần thứ 5-2010 chuyên đề “*Sản xuất lúa theo GAP*” do Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Trung tâm Khuyến nông Quốc gia chủ trì, tổ chức tại Tiền Giang. Nhà xuất bản nông nghiệp TP. Hồ Chí Minh, 468 trang.
- Trần Văn Đạt 2010. *Những tháng ngày với Trường Cao đẳng Nông Lâm Sóc Sài Gòn*.
www.tranvandat.com
- Trường Đại Học Nông Lâm Thủ Đức. 2005. *Nửa Thế kỷ Xây dựng và Phát triển*. Kỷ yếu Trường Đại Học Nông Lâm, 250 trang. Địa chỉ: Phường Linh Trung, Quận Thủ Đức, TP. Hồ Chí Minh Điện thoại: (84-8)-38966780- Fax: 84-8-38960713. Email: vp@hcmuaf.edu.vn - Website: <http://www.hcmuaf.edu.vn>

CON ĐƯỜNG DẪN TÔI ĐẾN LÀM THẦY

Trên con đường ấy, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, động viên và sẻ chia của nhiều người.

Hồi còn học Đại học, có thầy lãnh đạo Khoa có nhã ý muốn giữ tôi lại trường để làm cán bộ giảng dạy. Tôi cảm ơn thầy và từ chối với lý do “chất giọng miền trung mà lại quá đặc biệt” của tôi sẽ không thể giúp tôi làm tốt vai trò ấy. Sau khi tốt nghiệp (1975), tôi về công tác tại Viện Nghiên cứu cây công nghiệp, cây ăn quả và cây làm thuốc thuộc Bộ Nông nghiệp đóng tại Phú Thọ và được phân công về Bộ môn nghiên cứu mía. Mấy tháng sau tôi được điều động vào làm việc tại Trung tâm Kỹ thuật Nông nghiệp Miền Nam Trung bộ đóng tại Ninh Thuận (nay là Viện Nghiên cứu Bông và Phát triển Nông nghiệp Nha Hồ).

Sau vài năm công tác, Trung tâm có mở một Trường bổ túc văn hóa ban đêm để dạy cho cán bộ công nhân viên và bà con lân cận. Tôi được phân công chủ nhiệm lớp 12, dạy môn toán cho các lớp 11, 12 và nhận phụ đạo môn toán cho vài ba người đã tốt nghiệp cấp 3, có nguyện vọng đi dự thi Đại học. Tuy giảng dạy không lương nhưng tôi cảm thấy vui vì học viên thường xuyên đến lớp đầy đủ, không khí học tập nghiêm túc, có sổ điểm danh, có bài kiểm tra 15 – 20 phút và thi hết môn học đường hoàng. Tôi còn nhớ, có một buổi, Giám đốc Trung tâm đột nhiên đến “dự giờ”. Gọi là dự giờ chứ thực ra giám đốc đi kiểm tra tình hình học tập và trước khi về phòng làm việc của mình ông ghé vào đứng nghe tôi giảng. Nghe một lúc lâu, ông nói: “giảng thế mà thi không đậu thì tại học trò dốt thôi”. Nói rồi ông lặng lẽ bước ra. Chỉ một câu nói ấy, nó không chỉ thúc giục học viên phải tích cực học tập mà còn động viên tôi rất nhiều. Và, theo thời khóa biểu, với chiếc xe đạp cọc cạch tôi vẫn lên lớp đều đặn. Tôi đã trở thành “thầy” nghiệp dư từ hồi đó.

Trải qua những năm tháng học tập và công tác, tôi đã học được nhiều điều. Chẳng hạn, đi thi nghiên cứu sinh đương nhiên là phải học kiến thức để thi cho đậu. Vì nếu thi không đậu thì ngoài việc tốn kém tiền bạc bản thân, hồ mặt với bạn bè thì vấn đề tiến thân lại lâm vào khốn khó. Vì những lẽ đó mà buộc phải học. Nhưng đằng sau cái học kiến thức ấy, có một cái học khác mà tôi “ngắm ngòm” để ý để học ở các thầy, đó là học cách truyền đạt. Tôi rất ấn tượng với phương pháp dạy toán của thầy Nguyễn Đình Hiền, cách dạy môn sinh lý thực vật của thầy Nguyễn Quang Thạch, Đại học nông nghiệp I, Hà Nội. Sau đó, tôi đã bắt chước thầy Hiền để “truyền đạt” môn xác suất thống kê cho một số bạn chuẩn bị đi thi nghiên cứu sinh và thường tổ chức các buổi “dạy” toán thống kê và phương pháp thí nghiệm cho cán bộ nghiên cứu của Trung tâm. Tuy nhiên cho mãi tới bây giờ bài học về phương pháp giảng dạy ấy tôi vẫn còn học và sẽ phải còn học mãi.

Trong thời gian nghiên cứu sinh ở Liên Xô, tôi đã được thầy hướng dẫn cho đến dự giờ giảng của thầy, sau đó phải tập giảng cho thầy xem để thi môn sư phạm. Rồi thầy giao cho tôi phụ trách công việc nghiên cứu và đóng góp ý kiến cho báo cáo đề tài của hai nghiên cứu sinh. Những công việc mà thầy tôi đã tập cho tôi là những bài học lớn giúp tôi rất nhiều sau này, đặc

biệt là tình thương của thầy đối với học trò. Nhờ thế, ngay sau khi về nước tôi đã được phép làm hướng dẫn phụ cho nghiên cứu sinh.

Trong thời gian làm công tác quản lý doanh nghiệp tại Công ty bông Việt Nam, nhờ sự tài trợ của FAO, công ty đã tổ chức được mấy khóa dạy về quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) cho bông theo phương pháp mới: phương pháp học kết hợp với hành, phương pháp suy luận, phương pháp hoạt động theo nhóm. Mỗi khóa học kéo dài trong suốt vụ bông. Với trách nhiệm là người quản lý, rất may mắn, tôi đã có dịp để học tập.

Đầu những năm 2000, nhiều người khuyên tôi nên tham gia “thỉnh giảng” ở một số trường. Khi đó chưa “thoáng” như bây giờ, một mặt do cấp trên không cho phép, vả lại tôi rất sợ mang tiếng “chân trong, chân ngoài” nên mặc dù rất muốn thử sức nhưng không thể thực hiện được. Thế rồi, khi Nhà nước có chủ trương cổ phần hóa các doanh nghiệp, các đơn vị thành viên của công ty bông Việt Nam lần lượt ra “ăn riêng”, tôi mới nảy ra ý định muốn chuyển hẳn về trường nào đó để dạy học. Tôi được giáo sư Nguyễn Thơ “đặt vấn đề” với thầy hiệu trưởng Bùi Cách Tuyến để “xin việc”. Vì đã luống tuổi, vào tuổi 53, tôi rất ngại sẽ làm khó cho thầy Tuyến, nhưng tôi đã may mắn: nguyện vọng của tôi đã được chấp nhận khá nhanh chóng.

Tôi còn nhớ như in cái “ngày nói dối”, ngày 1 tháng 4 năm 2005, ngày mà tôi đến trường với công việc mới. Tất cả đều còn xa lạ đối với tôi. Chỉ có hình ảnh các “cháu” sinh viên ngồi học rải rác ở bậc cầu thang lên xuống để lại cho tôi ấn tượng mạnh nhất. Sau này tôi mới biết các em đang ôn lại bài trước giờ thi. Tôi hết sức xúc động không phải vì tôi nhớ lại hình ảnh hơn 30 năm trước của mình. Hồi đó là thời chiến, nhà chúng tôi học là nhà nền đất, vách trát đất, làm sao có được hình ảnh giống như bây giờ để mà nhớ. Tôi xúc động vì trên những khuôn mặt chăm chú ấy chứa đầy nghị lực và cả những âu lo. Tôi thầm hỏi: trong số các em ngồi ở đây có bao nhiêu em gia đình có đủ điều kiện chăm lo sức khỏe để các em có sức mà học. Chắc chắn là không nhiều. Đa số các em, bố mẹ còn rất vất vả, số tiền bố mẹ cho, các em phải chi cho cho nhiều việc nên ăn uống chắc chắn là còn kham khổ, lấy sức đâu để học. Nghĩ thế, rồi tôi nhìn các em, có gì đó trào dâng trong tôi.

Ngày mới về trường, tôi biết có nhiều người để ý. Có một số người đến hỏi thăm, giúp đỡ, nhưng tôi nghĩ, chắc là có nhiều người đặt câu hỏi: “Ông ấy già thế, từ doanh nghiệp về, chẳng biết trình độ thế nào, có dạy được không?”. Nghĩ thế nên tôi càng phải cố gắng. Tôi được thầy Trưởng khoa Lê Quang Hưng tin tưởng, động viên và giúp đỡ rất nhiều. Thầy đã phân công cho tôi dạy môn Chọn giống đúng theo chuyên ngành của tôi và phụ trách bộ môn Di truyền – Giống, cuối năm đó (2005) tôi có quyết định chính thức bổ nhiệm Trưởng bộ môn của Hiệu trưởng. Lúc tôi về, năm học 2004-2005 chuẩn bị kết thúc, 4 tháng nữa (giữa tháng 8) là bắt đầu học kỳ I năm học mới 2005-2006 nên tôi phải chuẩn bị ngay bài giảng và phải trình giảng trước khoa trước khi lên lớp cho sinh viên. Thực sự tôi không lo về vốn kiến thức, chỉ lo “diễn xuất” thế nào cho ra tu thế người thầy, cách trình bày thế nào cho sinh viên dễ hiểu.

Thế rồi sau một thời gian ngắn tôi đã soạn xong bài giảng và bắt tay vào viết lại giáo trình. Thầy trưởng khoa cho biết tôi sẽ trình giảng vào chiều ngày 29/8 tại phòng làm việc của

Bộ môn, có sự tham dự của Chủ tịch công đoàn Khoa, các giảng viên trong khoa. Trước đó mấy ngày, tôi nhờ cô Trần Thị Thiên An, giảng viên Bộ môn bảo vệ thực vật đóng hai vai: vừa làm hội đồng, vừa làm “sinh viên” cho tôi giảng thử. Tôi chọn bài: “Mô hình toán di truyền” vừa mới lại vừa khó đối với sinh viên để trình bày. Nghe xong, cô An “phán”: Tốt đấy. Tôi mừng nhưng vẫn nghi đó là lời nhận xét “chiều cố” nên tôi kiểm tra lại sự tiếp nhận kiến thức của cô “sinh viên bất đắc dĩ” này và tôi đã nhận được sự khích lệ khi cô “sinh viên” đó đã nắm được nội dung bài giảng của tôi. Tôi thâm cảm ơn cô rất nhiều. Vì chưa an tâm, nhân dịp cô Từ Bích Thủy – Trưởng bộ môn của tôi đã nghỉ hưu đến thăm Khoa, tôi tranh thủ giảng thử cho cô nghe và cũng được cô “duyet”. Sau buổi trình giảng trước khoa, trong biên bản được ký bởi Trưởng khoa, Chủ tịch công đoàn và Thư ký, hội đồng thống nhất kết luận: “Đạt yêu cầu cao, đủ sức giảng dạy cho Đại học và Cao học”. Tôi biết trong lời nhận xét ấy có phần động viên khích lệ nhưng nó đã giúp tôi tự tin khi bước vào “trận mới”. Đến giờ tôi vẫn còn lưu giữ biên bản ấy như là một lời nhắc nhở: hãy làm cho tốt để không phụ lòng của mọi người.

Đầu tháng 9/2005, tôi đã thực sự đứng trên bục giảng với tư cách người thầy và sau đó tham gia giảng dạy Cao học ở một vài trường. DH03NH (khóa 29) là lớp đầu tiên mà tôi đứng lớp. Em Hào, người Tây Ninh, sinh năm 1982 làm lớp trưởng, em Liên, người Thái Bình, sinh năm 1982 làm lớp phó, em Ngà, người Bình Thuận, sinh năm 1985 làm bí thư Đoàn. Tôi điểm mặt và nhớ tên hầu hết các em: em Thuận, em Thành, 3 em Như, em Linh, em Truyền, em Thảo, em Hằng, em Hồng, em Yến và nhiều em nữa. Tất cả các em đều tích cực học tập, nhiều em học khá giỏi và gây ấn tượng rất tốt đối với tôi. Tất cả các em đã tạo dựng niềm tin đầu tiên, tiếp bước cho tôi tiếp tục sự nghiệp của mình. Lớp này tôi được phân công hướng dẫn các em: Nguyễn Thị Liên, Dương Thị Hồng, Trần Thành và Nguyễn Quốc Thịnh làm đề tài tốt nghiệp. Trong số các em tốt nghiệp năm ấy (2007), tôi biết có một số đã hoàn thành chương trình cao học, một số đang học, một số đã chuyển ngành và trong số đó có em đã lấy được bằng cao học ngành khác, vài em đã trở thành đồng nghiệp và dạy chuyên ngành của tôi ở trường khác. Nhiều em còn liên hệ với tôi, trong đó một số em tôi được may mắn tiếp tục hướng dẫn làm đề tài Cao học. Không biết có bao nhiêu em lớp ấy còn nhớ đến những ngày lên lớp của tôi, nhưng tôi, tôi nhớ các em nhiều lắm.

Thế rồi, theo thời gian, có bao nhiêu chuyện vui buồn đã đến rồi đi, nhưng tôi tự xác định cho mình rằng, bất luận trong hoàn cảnh nào, khi đứng trên bục giảng tôi phải làm tốt 3 vai trò: Làm thầy của học trò, làm bạn của học trò và còn phải làm cha chú của học trò nữa. Để làm tốt 3 vai trò ấy tôi tâm niệm phải thực hiện thật tốt 6 chữ: “Tận tụy (để làm thầy), cởi mở (để làm bạn), động viên (để làm cha chú). Tôi đã từng chung vui với thành quả của học trò, đã từng chia buồn với học trò khi thành quả “xuất sắc” kia lẽ ra đáng có mà đã không đến do “xui xẻo”. Đã có lúc tôi la mắng sinh viên, la ròi tôi lại chảy nước mắt, đã có lúc tôi la mắng “thầy giáo” (học trò của tôi), mắng rồi tôi lại khóc một mình. Lúc đó, ít nhiều tôi thấy mình có lỗi. Tôi nghĩ rằng ai cũng có những ưu điểm và cả những khuyết điểm, được khen ngợi và bị chê trách. Với tôi khen chê đều là những bài học. Tôi rất thích câu nói của Tuân Tử: "Người chê ta mà chê phải là thầy ta, người khen ta mà khen phải là bạn ta, những kẻ vuốt ve, nịnh bợ ta chính là kẻ thù của ta".

Bây giờ, nhìn lại con đường dẫn tôi tới làm thầy tuy có chậm, những thành quả mà tôi “gặt hái” được còn ít so với nhiều người nhưng tôi trân trọng những thành quả đó. Đi trên con đường ấy, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, động viên và sẻ chia của nhiều người. Nhân ngày 20/11, tôi nhớ đến họ và thâm cảm ơn họ.

Tháng 11/2010

P.T.K

Hoài niệm

Phạm Lệ Hòa

Cựu giảng viên BM. NHTN

Thấm thoát Trường Đại học Nông Lâm kỷ niệm 55 năm ngày thành lập và đã 33 năm từ ngày tôi bước chân vào Trường Đại học Nông nghiệp 4 – Khoa Trồng trọt – Bộ môn Nông hoá Thổ nhưỡng (1977) với những bờ ngõ nhưng đầy nhiệt huyết của tuổi trẻ. Ngày đó, tôi làm việc hăng say dù có nhiều khó khăn, thiếu thốn về trang thiết bị giảng dạy và với đồng lương ít ỏi của một giảng viên tập sự trong hoàn cảnh đất nước còn nghèo sau giải phóng. Được làm việc với các Thầy Cô của Trường Nông Lâm Súc khi ấy như Thầy Nguyễn Đăng Long, Thầy Tô Phúc Tường, Cô Nguyễn Bích Liễu, Cô Nguyễn Thị Sâm, Thầy Nguyễn Bá Khương, Thầy Nguyễn Văn Tài, Thầy Nguyễn Văn Kế, Thầy Phan Gia Tân, Thầy Hồ Thại, Thầy Trương Đình Khôi, Cô Huỳnh Thị Lệ Nguyên, Thầy Huỳnh Văn Nghiệp... cùng với Thầy Cô đến tiếp quản Khoa như Thầy Trần Như Nguyên, Thầy Trịnh Xuân Vũ, Thầy Nguyễn Tâm Đài, Cô Trần Nữ Thanh, Thầy Lê Văn Thượng, Thầy Trần Thanh, Thầy Lê Minh Triết, Cô Trần Thị Kiêm, Cô Vũ Thị Chinh, Thầy Phạm Kiến Nghiệp... tôi đã học được tính say mê nghiên cứu, không ngại khó khăn đi thực tế tìm địa điểm đặt thí nghiệm vừa học hỏi lẫn nhau, vừa giảng dạy, đưa từng lớp sinh viên ra trường, công tác tích cực trên mọi miền đất nước.

Những ngày ấy, với vai trò giáo viên chủ nhiệm, tôi - cũng như các giảng viên trẻ khác - đã cùng sinh viên đi lao động (làm thủy lợi, đắp ụ tên lửa...), đi thực tập giáo trình, tuy mệt nhưng rất vui. Trước khi đi, nhóm hậu cần của lớp xuống nhà ăn mượn nào là soong, chảo, nào là lãnh lương thực (tem phiếu) như gạo, bô... mang theo tự túc nấu ăn, nhóm “nghịệp dư” ấy sẽ thay phiên nhau ở nhà lo hậu cần, các bạn đi học về là có cơm nóng ăn, mặc dù đạm bạc nhưng sao tôi thấy quá ngon (cơm độn bo bo lạ miệng ngon lạ!). Sau các đợt tham gia thực tập giáo trình, qua các điểm thực tập cao su, đất đai, sâu bệnh... tại Trung tâm nghiên cứu Cao su Long Khánh, thực tập về cây công nghiệp ở Bảo Lộc (ở trong trại dâu tằm tơ Bảo Lộc) điểm học này tôi ấn tượng nhất là được ăn khoai lang buổi sáng (lớp đã mua một đám khoai lang và thu khoai ăn mỗi ngày, ngày cuối cùng thu hết khoai đã mua và tiếp tục ăn khoai ở Đà Lạt); học rau, hoa, đất (đào phẫu diện đất) ở một số điểm quanh Đà Lạt (ở tại nhà nghỉ Công đoàn) và cuối cùng học bông vải, nho, hành, tỏi ở Nha Hố - Phan Rang, đan xen vào những môn học chính, sinh viên được giảng dạy bổ sung các kiến thức khác như sâu bệnh, phân bón từ các Thầy Cô lớn tuổi, nhiều kinh nghiệm trong Khoa giảng dạy. Sinh viên chăm chú nghe giảng và ghi chép đầy

đủ, riêng bản thân tôi trong đợt đi thực tập giáo trình lần đó, tôi đã không những tăng kiến thức trên thực tế rất cần cho một giáo viên tập sự không đúng chuyên ngành nông nghiệp như tôi mà còn tăng cân. Sau mỗi điểm thực tập (khoảng 5 ngày), lớp thường có buổi giao lưu văn nghệ, đấu bóng chuyền với học sinh của một số trường tại điểm thực tập, để lại nhiều lưu luyến.

Sau nghỉ hưu, giờ đây nhớ lại thời gian qua, Trường chúng ta đã phát triển nổi bật, từ một Trường chỉ gồm Khoa Trồng trọt, Khoa Chăn nuôi - Thú y, Khoa Lâm nghiệp, Khoa Kinh tế, Khoa Thủy sản, Khoa Cơ khí... bao nhiêu năm tuyển sinh viên vào học không đủ số, phải hạ điểm chuẩn đầu vào đến ngày nay số học sinh đăng ký thi vào Trường quá đông với 52 ngành đào tạo theo nhu cầu của xã hội (theo đánh giá của nhiều người: không sinh viên nào của Trường Đại học Nông Lâm, khi ra Trường phải đăng báo tìm việc làm).

Cùng với sự phát triển của Trường, Khoa Nông học chúng mình cũng đã thay da đổi thịt, sau giải phóng với trang thiết bị tiếp quản được, tuy thiếu thốn nhưng đã đào tạo được từng thế hệ sinh viên ra trường, công tác mọi nơi, đóng góp công sức xây dựng trên mọi miền đất nước, biết bao nhiêu người thành đạt, giữ vai trò quan trọng trong xã hội, từ Thứ Trưởng (Bùi Bá Bồng, Diệp Kinh Tân, Bùi Cách Tuyến), Viện phó Viện Nghiên cứu Nông nghiệp Việt Nam, Viện trưởng Khoa học Nông nghiệp Miền Nam (Bùi Chí Bửu), Tổng Cục trưởng Tổng cục Môi trường (Bùi Cách Tuyến), Hiệu trưởng, Giám đốc sở, Bí thư tỉnh ủy, Tiến sĩ, Giáo sư, Phó giáo sư, Đại biểu quốc hội... và còn rất nhiều cựu sinh viên hiện nay giữ chức vụ quan trọng trong các cơ quan, làm rạng danh Khoa Nông học.

Với những nỗ lực không ngừng, cùng với trang thiết bị phục vụ giảng dạy được trang bị tương đối đầy đủ, với Chương trình nâng cao chất lượng giảng dạy, Khoa Nông học có được Khu vườn Thực nghiệm rộng lớn (12 ha), máy móc hỗ trợ cho giảng dạy, nghiên cứu đầy đủ, nhiều giảng viên trẻ đã được đưa đi đào tạo ở nước ngoài lẫn trong nước, đạt được học vị Thạc sĩ, Tiến sĩ... Khoa Nông học đã nhận Huân chương lao động hạng III năm 2005, chuẩn bị nhận Huân chương lao động hạng II đánh giá chặng đường phấn đấu của toàn thể CB CNV Khoa và sinh viên.

Đạt được những thành tựu như vậy, đánh giá sự tiến bộ không ngừng của Khoa, đó là công lao đóng góp của nhiều thế hệ giảng viên với lòng nhiệt tình, vui vẻ đã cùng Trường và Khoa tích cực làm việc, chí thú với công việc, đã vượt qua mọi khó khăn, sống chan hòa, luôn giữ nếp tôn sư trọng đạo. Hàng năm vào dịp lễ 20/11, sinh viên các lớp thay nhau tổ chức buổi lễ đơn giản, thầy trò, sinh viên mới, sinh viên cũ tụ họp về Khoa trong không khí hân hoan, hát hò tung búng... Thầy cô nghỉ hưu có vài lời tâm sự dặn dò, sinh viên đã ra trường và sinh viên còn đang học có những phát biểu tôn vinh thầy cô với lòng biết ơn, làm ấm lòng những người trồng cây luôn mong hái quả ngọt, rồi thì sinh viên cũ, sinh viên mới hát tặng thầy cô với cây guitar đệm đàn nhẹ nhàng nhưng tràn đầy tình thương yêu gửi vào đó, hình ảnh đó đến bây giờ tôi vẫn nhớ mãi!

Năm nay, Trường và Khoa tổ chức Ngày hội trường chắc là hoành tráng, sẽ có ca nhạc tung búng. Nhớ lại những ngày 20/11 xa xưa ấy tuy đậm bạc nhưng ấm cúng thân thương, lại ghi sâu trong trí nhớ tôi hơn. Như thông lệ hằng năm, tôi sẽ lại về Trường gặp gỡ bạn bè, đồng nghiệp và sinh viên.

TÂM SỰ CỦA MỘT GIẢNG VIÊN KHI VỀ HƯU

PGS.TS. Nguyễn Thị Chất

Cựu giảng viên BM. BVTV

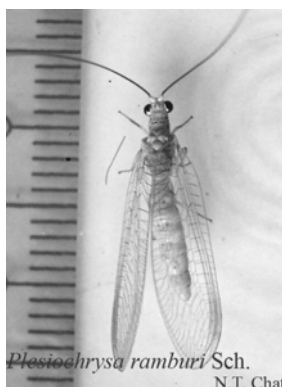
Về hưu, chỉ có hai chữ thôi nhưng với những cán bộ có độ tuổi từ 55 trở lên thì hình như là một tiếng chuông báo động. Tiếng chuông báo động sức khỏe của họ không còn đáp ứng được nhu cầu xã hội nữa. Tôi chưa nghĩ hưu ngày nào mà chính xác là đang tiến hành làm các thủ tục để về hưu. Hai chữ “về hưu” mấy tháng trước đây khi thốt lên, tôi không có cảm giác gì đặc biệt, rất bình thường, bình thường như tôi đang nói về một người nào khác, không phải là tôi. Đến hôm nay, tôi chợt nhận ra rằng không phải ai khác mà là tôi về hưu, chính là tôi. Trong tôi như có cái gì đó không nở, không nên, không thể... Tôi còn yêu nghề lắm, tôi còn quyến luyến lắm. Về hưu ư? Cái gì đó trong tôi như vỡ ra, hụt hẫng. Tôi không biết phải diễn tả cảm xúc này như thế nào trong mấy ngày hôm nay? nhiều khi tôi như muốn thời gian trôi chậm lại. Tuy vậy thời gian vẫn vô tình, vẫn cứ trôi đi như không biết, không nghe, không nhìn thấy sự lưu luyến của tôi. Tôi cũng chưa hiểu tôi lưu luyến cái gì? hình như là mấy hộp mẫu côn trùng thì phải? Không phải, mấy cái bàn cái ghế của sinh viên ư? Cũng không phải, hay các em sinh viên nghịch ngợm hay đối phó với thầy cô? Hình như cũng không hoàn toàn, hay là những đề tài nghiên cứu khoa học và những lần hoàn ứng kinh phí trải trật? những ngày cô trò vát và đẩy xe honda trên bờ đê khi trời mưa? Hay những ngày cô trò len lỏi trong vườn cây ăn trái tại Cù Chi, Cần Giờ, trong vườn tiêu tại Gia Lai và Bình Phước ??? Ôi.. không, ôi..., có lẽ là tất cả.

Có lẽ không phải một cái gì cụ thể mà là tất cả những cái bàn các em sinh viên ngồi viết, tiếng bước chân các em chạy vội trên cầu thang và la lên “cô đến, cô đến”, từ hình ảnh các em sinh viên đứng ngoài không được vào lớp, vì đi học trễ, đến những giờ thực tập không suôn sẻ phải la rầy, từ những ngày cô trò lăn lộn ngoài vườn cây ăn trái, ruộng đậu phộng, vườn tiêu, vườn cà phê đến những ngày say sưa phân tích mẫu, chụp ảnh mẫu trong phòng thí nghiệm, tưởng chừng như làm tôi bực bội, không hiểu tại sao lúc này để lại nhiều ấn tượng đến thế.

Nhìn lại thời gian công tác đã qua, không phải lúc nào tôi cũng được vui vẻ. Tuy nhiên những cảm giác buồn bực này nhanh chóng được phủ lấp bởi trách nhiệm làm thầy, làm cô. Nỗi buồn nào cũng qua đi khi tôi đứng trên bục giảng. Tôi đã đọc được lời khuyên của một người cha dành cho con mình “***Không ai phải có nghĩa vụ đối tốt với con trừ cha mẹ***” và tôi thấy rất đúng. Tôi đầu tư nhiều vào công việc chuyên môn, say sưa với mẫu côn trùng mới phát hiện, kiên nhẫn vật lộn với con rệp sáp mới tìm ra, hứng thú khi phát hiện được nhiều loài thiên địch ăn rệp sáp. Một cuốn sách nhỏ chuyên về rệp sáp hại cây trồng và biện pháp phòng trị chỉ trên 100 trang nhưng là cả tâm huyết hơn 10 năm của cô trò chúng tôi đã dày công tìm hiểu, nghiên cứu.

Bọ xít lưới hại tiêu (phải) rệp sáp giả hại cây hoa-kiếng (trái)

Thiên địch bọ cánh lưới ăn rệp sáp giả

Mỗi một công trình nghiên cứu, mỗi một bài báo viết ra hay một đề tài của học viên cao học, sinh viên đại học đều là một dấu ấn trong lòng tôi. **“Có những người thành đạt mà không cần trải qua nhiều trường lớp, nhưng điều đó không có nghĩa con thôi nỗ lực học tập. Kiến thức con học được chính là vũ khí con cần có, hãy nhớ người ta không thể làm gì nếu họ chỉ có tay không”**, lại một lời cha khuyên con chân chính. Thật là quá đúng, không thể làm gì nếu chỉ có tay không. Tôi không ngừng cố gắng, nhất là về chuyên môn và đã được phong học hàm phó giáo sư năm 2002. Ngày bảo vệ các công trình nghiên cứu trước Hội Đồng Giáo Sư cấp cơ sở đúng là một kỷ niệm đẹp khó quên.

Bây giờ cầm trên tay quyết định về hưu, tôi gặt mình là đã đi qua một quãng đường “giảng dạy đại học” dài 32 năm (1979 - 2010). Đi trên một con đường dài như vậy dù có bằng phẳng hay được tráng nhựa thì cũng không thể không có những cục đá nhỏ lọt vào giày và có thể còn bị vấp ngã. Đau chân, vấp ngã khi đi là điều rất bình thường mà ai trong chúng ta cũng đã từng gặp. Điều đáng nói ở đây là sau những lần bị đá lọt vào giày hay bị vấp ngã, ai trong chúng ta vẫn đứng lên được, tìm ra được nguyên nhân, chỉnh trang lại bản thân để cho đá không lọt vào giày nữa và tiếp tục đi cho đến cuối con đường.

Về hưu có nghĩa là ít có thời gian sinh hoạt ở trường, không còn tham gia hội họp, phát biểu hay đóng góp ý kiến cho Khoa. Trước khi rời bục giảng, tôi viết lên vài dòng suy nghĩ của mình, rất mong bạn đọc coi đây là một tâm sự để tham khảo. Rất cảm ơn.

THẦY NHƯ NGƯỜI CHA

Thanh Thúy

Mồ côi cha từ bé, tôi luôn khao khát tình yêu thương của cha đối với mình. Nhiều lúc tôi luôn ganh tỵ với các bạn được cha đưa đến trường. Mỗi lúc như vậy trong lòng tôi rất buồn và có cảm giác cô đơn.

Khi vào đại học cũng thế, ngày đầu tiên nhập học các bạn đều được bố mẹ đưa đến trường, còn tôi chỉ có anh trai đưa đi thôi. Anh trai tôi luôn là người thay thế vị trí của một người cha làm đủ mọi chuyện cho tôi. Nhưng dù sao đi nữa thì cảm giác của tôi vẫn không thay đổi được. Bởi tình yêu thương của anh trai không giống như tình yêu thương của người cha. Nhập học xong, tôi phải ở lại một mình để bắt đầu vào việc học của mình. Lúc bấy giờ, cái cảm giác trong lòng thật trống trải, không có bóng dáng của người thân, dù biết mọi người xung quanh tôi rất nhiều.

Tôi cứ nghĩ, chắc chắn thầy cô dạy ở trường đại học sẽ rất khó và không dễ gần gũi như những thầy cô dạy lúc nhỏ, bởi chúng tôi đều lớn cả rồi. Nhưng tôi đã sai khi nghĩ như vậy, ngay lần đầu tiên bước vào lớp, tôi đã thấy được sự quan tâm nhiệt tình của thầy cô về mọi phương diện. Nhưng người thầy làm tôi ấn tượng và có cảm giác gần gũi, ấm áp nhất là thầy Lê Đình Đôn.

Tôi vẫn nhớ tiết học đầu tiên của thầy, các bạn trong lớp đều xôn xao khi nghe danh tiếng của thầy là “khó tính và cho điểm rất keo”, tôi cũng hơi lo lắng và tò mò về điều đó. Nhưng khi thầy bước vào lớp, tôi rất bất ngờ với sự giản dị của thầy, với làn da ngăm xạm nắng trông cứ như là một bác nông dân vậy. Và tôi luôn nhớ như in cái cách thầy gọi chúng tôi, thầy không gọi là “các em” như những thầy cô khác thường gọi, mà gọi là “mấy con”, “các con”, cứ như thể tiếng gọi của một người cha đối với các con của mình. Và tiếng gọi đó đã làm hiện lên cái thứ cảm giác gì đó ở trong lòng tôi thật khác lạ mà tôi chưa từng có, tôi cũng không biết cảm giác đó là gì nữa, chẳng lẽ đó là tình thương và sự quan tâm của người thân ư, nhưng dù sao điều đó cũng làm cho tôi thấy ấm áp hơn nhiều và được an ủi phần nào.

Khi tiếp xúc với thầy, tôi thấy thầy đâu có khó tính lắm đâu mà thầy rất vui tính đó chứ. Thầy chỉ khó khi các bạn không thực hiện đúng quy tắc của thầy và làm ảnh hưởng đến lớp học thôi. Còn cách dạy học của thầy rất đặc biệt, thầy ít khi cho chúng tôi tài liệu để tham khảo mà nếu có thì chỉ toàn là tiếng Anh thôi. Bởi thế nên mỗi khi vào lớp, tôi học rất tập trung nghe thầy giảng và ghi chép. Những bài giảng của thầy rất ngắn gọn chỉ tập trung những ý chính mà thôi, vì thế mà tôi nắm bài rất nhanh.

Tôi cũng ấn tượng với những câu nói của thầy, nó rất là đặc biệt. Chẳng hạn, khi các bạn trong lớp trả lời không đúng câu hỏi của thầy nhưng thầy không nói là sai hay la mắng, mà thầy nói câu “là sao?, kỳ vậy con, kỳ vậy”, lúc thầy nói, nét mặt thầy vẫn tươi cười nhìn chúng tôi, thầy không tạo cho chúng tôi thêm áp lực mà thầy cố tình để chúng tôi tự mình chỉnh sửa câu trả lời lại cho đúng. Quả thật thầy rất hiểu tâm lý của chúng tôi.

Vào mỗi đợt thi học kỳ, nếu chúng tôi biết được yêu cầu của thầy về bài thi là chỉ cần ghi những ý chính, ngắn gọn không dài dòng phức tạp, mà phải đi vào trọng tâm thì chúng tôi rất dễ lấy điểm cao của thầy. Cách dạy, cách trò chuyện và cách chấm bài thi của thầy rất đặc biệt. Thầy cũng chưa bao giờ từ chối sinh viên những lúc khó khăn. Nếu chúng tôi có những thắc mắc gì không rõ, thầy luôn sẵn sàng tiếp đáp, đôi khi còn gặp trực tiếp chúng tôi để chỉ bảo nữa, giống như những ông bố bà mẹ luôn giải đáp những thắc mắc trong lòng của các con.

Với tình thương mến, quan tâm tận tụy, cùng với cái gọi đặc biệt khác lạ đó của thầy đối với chúng tôi, quả thật thầy đã làm cho tôi vui đi cái cảm giác trống trải trong lòng, và còn giúp tôi tăng thêm cái cảm giác được quan tâm giống như một người cha quan tâm con của mình. Bởi thế, hình ảnh của thầy trong lòng tôi là một người rất đặc biệt. Tôi thực sự biết ơn thầy.

CẢM ƠN THẦY^(*)

Lê Văn Đua
Lớp DH07BVB

Các bạn biết không? Khi còn học phổ thông tôi là một học sinh rụt rè, nhút nhát và thụ động. Nhưng từ khi bước chân vào môi trường đại học đầy năng động, ngôi trường đã gắn bó và rèn luyện tôi trong suốt quãng đường dài. Đó chính là trường Đại Học Nông Lâm TP. Hồ Chí Minh với bao kỷ niệm cùng Thầy, Cô và mái trường thân yêu mà tôi không bao giờ quên. Trong môi trường mà theo như mọi người nói, sinh viên tự học là chính; Thầy, Cô chỉ là người hướng dẫn cho sinh viên những phương hướng, nền tảng và giải đáp những thắc mắc của sinh viên. Thầy, Cô không còn hướng dẫn chi tiết, tỉ mỉ và sâu sắc hay theo dõi từng bước tiến của học sinh nữa. Mặc dù vậy, ở các thầy cô Khoa Nông học, tôi vẫn bắt gặp được tinh thần nhiệt huyết, tận tình với nghề nghiệp, sự quan tâm từ tận sâu trong tâm hồn của các bậc Thầy, Cô - những người luôn hết lòng với học trò. Trong đó, người thầy để lại trong tôi những tình cảm sâu sắc, những ấn tượng tốt ngay từ buổi đầu lên lớp, đó chính là Thầy Nguyễn Hữu Trúc.

Thầy là Giảng viên bộ môn thuộc BVTV-Khoa Nông Học- Trường Đại Học Nông Lâm Tp. Hồ Chí Minh. Thầy là người tính tình vui vẻ, thẳng thắn bộc trực và hòa đồng với mọi người. Thầy Trúc được rất nhiều đồng nghiệp và sinh viên yêu mến. Tuy đôi lúc Thầy hơi nghiêm khắc tôi nhận ra được Thầy nghiêm khắc như vậy cũng là muốn tốt cho chúng tôi, muốn chúng tôi nên người. Vì đôi khi chúng tôi hay thụ động trong việc học. Ở Thầy, tôi bắt gặp được tính cách của một Người Thầy luôn hết lòng vì học trò. Trong lớp, Thầy không chỉ dạy cho chúng tôi những kiến thức về học tập mà còn cung cấp cho chúng tôi về những kỹ năng sống đời thường rất bổ ích. Vào giờ học của Thầy, lớp tôi đi học đầy đủ và học rất vui, Thầy cho lớp thảo luận nhóm, trình bày trước lớp rồi Thầy kết luận về cả cái đúng lẫn cái sai, ưu

Thầy Trúc trong giờ dạy thực hành ngoài đồng

điểm lẫn khuyết điểm của các nhóm. Bên cạnh đó, Thầy không quên nhận xét đánh giá về nhóm tốt và nhóm chưa tốt. Khen để khích lệ tinh thần thêm tinh thần và động viên; góp ý để tăng thêm động lực và khích lệ niềm tin cho chúng tôi. Qua đó, toát lên vẻ thanh cao trong tâm hồn Người Thầy.

Tính tình Thầy Trúc thẳng thắn bộc trực. Thầy thích ai, khâm phục ai Thầy thường biểu hiện ra vẻ ngoài thông qua những lời khen và chưa hài lòng về ai hay điều gì thì đều nói thẳng. Ngoài ra, Thầy thích và chịu lắng nghe những phê bình hay góp ý của người khác về mình để có thể ngày càng hoàn thiện hơn về nhân cách và cũng như nhân phẩm của người thầy. Thầy hay quan niệm: “Trên đời này không có gì là tuyệt đối, con người ta cũng vậy”, vì thế Thầy luôn tìm tòi học hỏi và không ngừng tiếp thu những thành tựu khoa học trong và ngoài nước của những người đi trước. Tôi đã học được những tính cách trên từ Thầy. Tôi còn nhớ vào một buổi học cuối cùng của môn Thuốc BVTV, Thầy bảo nhóm tôi, mỗi người hãy viết cảm nghĩ thật về phương pháp giảng dạy cũng như về Thầy. Rồi sau đó, Thầy đọc từng ý kiến của mỗi chúng tôi.

Thêm một tính cách ở Thầy mà tôi rất thích đó chính là tinh thần hòa đồng với mọi người, cười nói vui vẻ với chúng tôi, làm cho không khí học tập trong lớp lúc nào cũng thoải mái và tràn ngập tiếng cười. Đối với tôi, Thầy Trúc không chỉ là Người Thầy kính yêu mà còn là Người Bạn luôn sát cánh và đồng hành với chúng tôi trong suốt quãng đường đại học.

Trong suốt quãng đường sinh viên, được đào tạo ở môi trường đại học cùng với sự dìu dắt và hướng dẫn của các Thầy, Cô, đặc biệt là Thầy Trúc, đã thay đổi tôi từ một người rụt rè, nhút nhát và thụ động trở nên mạnh dạn và năng động hơn. Trong tâm trí tôi, tôi rất biết ơn và yêu mến Thầy, Cô trường Đại Học Nông Lâm TP. Hồ Chí Minh, nói chung và Thầy Nguyễn Hữu Trúc, nói riêng, những người thầy luôn hết lòng vì thế hệ tương lai của đất nước.

(*) Tựa do BBT đặt

CẢM NHẬN VỀ CÔ

Nguyễn Thị Thúy Huỳnh
Sinh viên lớp DH07BVB

Cách đây bốn năm, tôi đã đến giảng đường Đại học Nông Lâm với một tâm trạng buồn. Ước mơ của tôi đã không thành sự thật, tôi đã không đạt được nguyện vọng 1 khi thi Đại Học và thế là tôi phải xin nguyện vọng 2. Ngày ấy, tôi buồn chán vì thất vọng nên chẳng quan tâm đến việc mình sẽ nộp nguyện vọng vào trường nào cả. Thế là gia đình tôi thay tôi chọn ngành Bảo Vệ Thực Vật của Khoa Nông Học, Trường Đại Học Nông Lâm TP. Hồ Chí Minh. Và rồi tôi đậu nguyện vọng 2. Ngày tôi đi đăng ký hồ sơ nhập học, bà con láng giềng hỏi tôi học ngành gì. Tôi ngại ngần đáp nhỏ “Con học ngành Nông Học”. Nghe hai tiếng “Nông Học”, bà con quê tôi cứ xâm xì to nhỏ, làm tôi đã buồn lại càng buồn hơn và tôi cảm thấy mình có lỗi với gia đình. Mọi người cứ bảo “học gì thì học chứ ai đi học làm nông dân”. Thế là năm thứ nhất, với tâm trạng như vậy, tôi đã học không tốt lắm, chỉ đạt loại trung bình khá. Nhưng rồi khi tôi được thực tập cơ sở cuối năm 1, tinh thần của tôi đã thay đổi - tôi đã cảm nhận được sự quan trọng của ngành Bảo vệ thực vật. Điều đó đã làm tôi giác ngộ được những gì mà tôi đã theo học. Cũng như các thầy cô

khoa Nông Học đã nói “Chuyên đi thực tập cơ sở 1 hoặc là cơ hội để các em gắn bó với ngành học này hoặc là để các em quyết định thay đổi nếu nhận ra mình không thích hợp”. Khi tôi bắt đầu học các học phần chuyên ngành Bảo Vệ Thực Vật thì người để lại ấn tượng sâu sắc nhất trong tôi là Cô Nguyễn Thị Chắt. Cô là người thầy giúp tôi trong quá trình học tập và như người thân trong gia đình chỉ bảo tôi trong cuộc sống. Trong học tập, Cô bảo không chỉ có Cô nói mà là sự trao đổi giữa cô và sinh viên để cùng nhau xây dựng bài học tốt hơn.

Tôi còn nhớ như in cái ngày đầu tiên cô bước vào lớp, trên người khoác chiếc áo blouse trắng toát và Cô hỏi lớp “Các em có nghe danh tiếng Cô chưa?”. Tôi ngỡ ngàng chưa biết ý Cô thế nào thì bạn ngồi bên cạnh tôi khẽ nói “Cô nổi tiếng khó tính đấy”. Đúng là nhìn thoáng qua thì Cô khó tính thật nhưng trong ánh mắt Cô nhìn chúng tôi có nét gì đó dịu êm và ấm áp giống như cách của người mẹ nhìn các con của mình.

Trong những ngày tháng tiếp xúc với Cô, tôi thật sự yêu mến Cô. Cô không những dạy chúng tôi về kiến thức chuyên ngành mà còn dạy những kiến thức về cuộc sống xung quanh. Cô đã thật sự làm tôi quên đi ý nguyện ban đầu để chấp nhận hiện tại. Cô đã từng nói: “Nghề nào cũng có cái hay của nó, nếu ta biết vận dụng và làm cho tốt thì điều gì cũng có thể thực hiện được”. Tôi cũng nghe Cô kể chuyện ngày xưa của Cô, lúc Cô được cử đi du học bên Liên Xô về ngành y học nhưng vì lí do khách quan, Cô lại học ngành Côn trùng học. Nhưng khi Cô tiếp xúc và nghiên cứu nhiều thì thật sự Cô đã gắn bó với Côn trùng học cho đến bây giờ đã mấy chục năm.

Nghe Cô tâm sự như vậy tôi mới thấy suy nghĩ của mình thật là tầm thường. Nhờ đó tôi đã nhận ra một kinh nghiệm sống “Đừng đau khổ vì cái ta đã mất, Hãy hạnh phúc với cái ta đang có”.

Trong tiết học thực hành đầu tiên, tôi rất sợ khi tiếp xúc trực tiếp với những con sâu, thân đầy lông và mềm, nhìn chúng đã ghê sợ huống chi là cầm chúng. Đó là cảm giác thật sự không chỉ của riêng tôi mà các bạn trong lớp tôi cũng thế. Nhưng sau khi tiếp xúc nhiều lần, nghiên cứu và quan sát kỹ từng bộ phận của chúng, tôi mới thấy được sự lôi cuốn và cái cảm giác sợ hãi ban đầu đã không còn và trong đầu tôi hiện lên những nét đẹp tinh tú của chúng. Cô cũng đã từng nói: “Khi ta nhìn côn trùng mà ta thấy chúng đẹp, chúng xinh thì ta mới có thể thật sự gắn bó với chúng”. Một triết lí mà tôi học hỏi được đối với một kỹ sư hay bất cứ ngành nào là để có thể quản lí và phòng trừ đối tượng thì phải thật sự hiểu về đối tượng đó, cũng như câu “Biết địch biết ta trăm trận trăm thắng” mà. Học ngành này cũng có khác gì học y khoa đâu các em. Đôi khi còn hay hơn nữa đấy chứ và cứ thế là Cô cười, nụ cười của Cô làm tôi có cảm giác thanh bình sao ấy. Cô nói vui “Con người đau yếu chỗ nào còn lên tiếng báo với bác sĩ, còn cây bị bệnh hại thì đâu thể kêu la được đâu”. Thế mà ta điều trị được mới là tài chứ. Không chỉ có học ngành y khoa mới được gọi là bác sĩ mà chúng ta cũng là “Bác sĩ cây trồng” chứ.

Tôi đã thật sự thay đổi cái nhìn về ngành Nông Học, không phải chúng tôi học Nông Học để làm nông dân mà học để làm cho nông nghiệp tiến bộ hơn, học những kiến thức hay, những kỹ thuật mới để áp dụng làm giàu cho đất nước. Nước ta là nước nông nghiệp, muốn đất nước giàu mạnh thì nông nghiệp phải vững chắc.

Từ Cô, tôi đã giác ngộ được những chân lý nên kết quả học tập của tôi tiến bộ hơn nhiều so với trước. Học Nông học thì đã sao, học cái gì cũng chỉ để có thể tự nuôi sống bản thân và giúp đỡ gia đình mà thôi. Vậy thì nếu ta có lòng yêu nghề, thì nghề sẽ không phụ ta đâu.